

Szentlélek nélkül távoli az Isten,
Krisztus a múlté,
az Evangélium holt betű,
az Egyház egyszerű szervezet,
a tekintély uralkodás,
a misszió propaganda,
az istentisztelet emlékek földidézése,
és a keresztény cselekvés
rabszolgamorál.

De Őbenne: a kozmosz
fölemelkedik

És nyögve szüli az Országot,
a feltámadott Krisztus itt van,
az Evangélium életerő,
az Egyház szentháromságos
közösség,
a tekintély szabadító szolgálat,
a misszió Pünkösöd,
a liturgia emlék és elővételezés,
az emberi cselekvés megistenült.

(Lattaquié Ignatiosz metropolita)

BULÁNYI GYÖRGY

HARMAD NAPON FELTÁMADOTT A HALOTTAK KÖZÜL...

Hiszem. Mért? Már mért ne higgyem, ha egyszer én a teisták közé tartozom? S azok között is a kereszténynek nevezettek közé? Mit is tehetnék mást? Teistaként valljam, hogy Isten nem lehet emberré? Ki vagyok én?

Csak az Isten teremtménye. Mint teremtmény én szabjam meg, hogy mit tehet és mit nem tehet?

Nem vagyok én agnóosztikus, aki azt hiszi, hogy semmit sem állíthatunk. Nem vagyok én

XXII. évfolyam 5. szám 2015. május

A Koinónia régebbi számai elérhetők: www.faragoferenc.webnode.hu	
Bulányi György, Harmadik napon...	2824
Király Ignác, Apostolkodó Bokor	2827
Barcza Barna, Boldogok...	2830
Máté-Tóth András, Laikusok az Egyházban	2832
Bajnok Orsi és Kristóf, Ha nem jön a gyerek	2835
Bóta Tibor, EQ tájéki barangolás	2838
Debreczeni Zsuzsa, Öröm-önéletrajz	2843
Farkas István, Napkelte...	2845
Fiers Márta, Könyvajánló	2885
Bulányi György, K.I.O. (részlet)	2885
Inczédy Péter, Miről mi jut az eszembe 1.	2847
Garay András, 7. Stáció...	2848
Inczédy Péter, Miről mi jut az eszembe 2.	2849

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia.tarsak@gmail.com

A régebbi számok elérhetők itt is:

<http://www.epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=02501>

panteista, aki azt hiszi, hogy a bogár, a gyalult deszka, én is meg Te is, mindannyian Isten vagyunk. S ateista sem vagyok, aki azt hiszi, hogy minden csak van, anélkül hogy megteremtették volna. Teista vagyok, aki hisz. Ezen belül keresztény vagyok, aki meg azt hiszi, hogy Isten képes emberré lenni, és képes meghalni, és képes harmadnapon feltámadni, s felmenni a mennybe, az örökkévalóságba.

Az emberiség teista része kultúránként vallásokat fejlesztett. Alighanem sok ezret is. Ezek egy nagy csoportját adják a keresztény vallások. Az enyém, a római katolikus is, ezek közé tartozik. Mindegyiknek van tanítóhivatala, amely őrzi azt a hittartalmat, melyet a korábban élt tagok, esetemben a katolikus emberek őríztek, alakítottak.

Az elvtársak korán felfigyelnek csekély személyemre, s megállapítja '52-ben az államügyész, hogy össze-szervezkedtem Mindszentyvel, hogy visszahozzam a Habsburgokat, s ezért mint a klerikális reakció megátalkodott tagjának a kötél általi halál lenne a méltó büntetése. Az akasztás elmarad. Csak életfogytot kaptam, mert a Párt majd olyan irgalmas mint az Isten. Aztán ülök és ülök és ülök. Majd vége szakad az életfogytnak, s mint segédmunkás töröm a kokilla vasat a jászberényi úti ócskavas-telepen, miközben Giovanni Roncalli ösztrombitálja a zsinatot, melynek szüneteiben a zsinatoló püspökök megállapítják, hogy jobb a Szovjet-zóna katolikusai számára, ha vannak püspökeik, mintha nincsenek. Ezt nem a Szentlélek sugallta nekik, hanem valami másféle lélek – gondolom én. Vatikán és Kreml ennek hatására '64-ben egymás nyakába borul. Ennek következtében üzenheti meg az államügyészem kisöccse '76-ban, azaz röpke 25 esztendő után, Lékai bíboros úr őeminenciájának, hogy Bulányi nem az állam ellensége, hanem – az egyházé. Lékai tudja a dolgát: intézkedik, s megállapítja eretnek-voltomat. Ő is irgalmas, miként az államügyész: nem éget el máglyán, csak megvonja tőlem a nyilvános papi működés jogát. Megerősíti eme intézkedését Ratzinger, megbeszélve a dolgot Wojtilával, a pápával. Mindez '87-ben történik. 19-től 64-ig klerikális reakciós vagyok, 64-től 2008-ig meg az egyház ellensége, s ennek következtében nem mondhatok nyilvánosan meghirdetett misét Ady-ligeten sem, és ma sem.

De hát mindez semmi. Megpróbáltatásaim sora még nem ér véget. Elvtársaktól, egyháзам hierarchiájától megpofozottan következik életemben az én legtehetségesebb teológus barátom-testvérem-tanítványom, aki kitalálja, hogy ő többet sem karácsonykor, sem húsvétkor nem hazudik, mert Jézus akármilyen derék gyerek is volt, de csak olyan ember, mint akármelyikünk. Jóságos főpásztorja ajánlja néki, hogy mondja ezt a plébánián, de nem a templomban. Az én tanítványomnak nincs két szövege, akárcsak Jézusnak vagy nekem – csak egyetlen egy. Mit tehet szegény főpásztorja? Irgalmas ő is. Nem égeti el a máglyán, csak kiközösíti, s költözteti a plébániáról, ő meg költözik. Amellett még megírja a költözőkódó Jézus evangéliumát Márk tolmácsolásában, ki is adja az Elpidia kiadónál 2003-ban. Arany János jut eszembe. Egy verse Szentkatolnai Bálint Gábor nevű székelyről, aki 1844-ben született s elutasította a finnugor elméletet. Ezt írta:

*Szegény Bálint Gábor, Boldogtalan góbé;
Amennyi te szenvedsz, Mi ahhoz a Jóbé.*

Fel is hívom tanítványomat azon a reggelen, amikor írom e mai prédikációt, s mondom, hogy ki akarom készíteni e könyvének egy tanulmányát. Atküldené-e nekem e-mailen? De mennyire, mert ő szereti, ha foglalkoznak vele, mint a pannonhalmi kislány, ahol a bencés atya a lányokat folyton szidta-szidta, csak a fiúkkal volt megelégedve. Erre mondja az egyik 16 éves, amolyan

anyányi leány: Az nem baj, hogy az Atya szid minket, az a fontos, hogy velünk foglalkozik. Hát én most foglalkozom kedves kiközösített tanítványommal, aki ezt írja:

Hogyan keletkezhetett a húsvéti hit? Gyakorlatilag teljesen mindegy, mi történt Jézussal keresztre feszítése után (akár halálát, akár későbbi sorsát illetően), legalábbis abból a szempontból mindenképpen, hogy tanításának érvényességét és ezért követendő voltát sem érinti. Csak akkor érintené, ha maga Jézus kijelentette volna, hogy csupán a halottak közül harmadnapon történő csodás feltámadása teszi majd érvényessé tanítását (pl. csak ebben az esetben nem szabad aggodalmaskodnunk a megélhetésünk miatt, kell segítenünk a bajba jutottakon, vagy kell szeretnünk ellenségeinket is, továbbá ettől függ, mi is föltámadunk-e, van-e örök élet, bejuthatunk-e a mennyországba és hasonlók). De ő semmi ilyet nem mondott.

Ügyes a szövege: lefedi magát a Bokor tanítóhivatala előtt. Mondja, ami nekünk kell: osztozni javainkon, szeretni ellenségeinket is, meg a többit. Jézus ugyan e tanításait összekapcsolta azzal is, hogy harmadnapon halottaiból feltámad, de valóban ilyen mondata nincsen, hogy csak akkor kell osztozni, meg mindenkit szeretni – ha feltámadok. Azt sem mondta, hogy csak akkor kell mindenkit szeretni, ha öt óra után hat óra következik. Ezt sem mondta. De mondta azt is, hogy szeretni kell, és mondta azt is, hogy harmadnap feltámad. Ne válogassunk már mint tót a vadkörteből. Hogyan válogatott a tót, majd mise után elárulom annak, aki véletlenül nem tudná.

Más a bajom. Csak az, hogyha Jézus erős szervezete kibírta azt, amit ki kellett bírnia csütörtök éjjeltől péntek délután háromig, azaz nem kellett neki feltámadnia, s így el is búcsúzhathott 40 nap múlva tanítványaitól épen és egészségesen, akkor – ha nem a mennybe ment fel, akkor ez a fiatal srác (37 éves volt csak az istenadta) – hova tűnt? A mennybemenetel hegyének a másik oldalán lejött a hegyről? Mit mesélnek erről az evangélisták?

A tizenegy tanítvány elment Galileába, arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. Amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek. Jézus odalépett hozzájuk, és így szólt: „Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én velek vagyok mindennap, a világ végéig.” – Így Máté (28,16-20).

Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbán, ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta. Így Márk (16, 19-20).

Ezután kivezette őket Betánia közelébe, és kezét kitérve megáldotta őket. Áldás közben megvált tőlük, és fölemelkedett az égbe. Leborulva imádták, aztán nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe. Mindig a templom-

ban voltak, és dicsőítették az Istent. Így Lukács (24, 50-53).

János nem vacakol az ilyen apróságokkal, ő ott kezdi, hogy Kezdetben volt az Ige és az Ige Istennél volt. S azzal fejezi be, hogy „Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod velem? Te kövess engem!” Erre a testvérek között híre terjedt, hogy az a tanítvány nem hal meg. De Jézus nem azt mondta neki: „Nem halsz meg”, hanem: „Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod velem.” Ez az a tanítvány, aki ezekről tanúságot tett és megírta ezeket. Tudjuk, hogy igaz a tanúsága. Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni – azt hiszem –, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni. Így János (21, 22-25).

De Lukács vacakol tovább a témánkkal az ApCselben: De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig.” Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.” Erre az Olajfákról elnevezett hegyről, amely Jeruzsálemtől egy szombatnapos járásra van, visszatértek Jeruzsálembe. Amint megérkeztek, fölmentek az emeleti terembe, ahol együtt szoktak lenni: Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Alfeus fia: Jakab, a buzgó Simon és Jakab testvére, Júdás. Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt (ApCsel 1, 8-14).

A tanítványokat elkápráztatta az esemény. Az Újszövetség többi könyveit nem érdeklik már ezek az események. Páltól megtanulják, hogy megváltott már minket, s nem foglalkoznak a megváltás előtt meg után történetekkel, mert nyitva már a mennyország, hiszen Jézus meghalt a kereszten. Jézussal sem foglalkoznak többé, és más valakivel sem, aki pedig nagyon jelentős volt Jézus életében. Ez a nagyon jelentős személy egy nő volt. Annyi szépet mondott róla, amennyit férfiről aligha. Nem. Soha! Ő csókolgatta összevissza a lábait..., mert nagyon szeretett. Kit? Előbb a kuncaftjait, aztán meg Jézust? Miközben a nővére Márta szorgoskodik a vacsorával, mellyel megkínálják majd Jézust, ő választja jobbik részt. Azt, ami egyedül szükséges. Mit csinál? Ül Jézus lábainál, s hallgatja Őt. A tanítását, amelyet nem vesznek el Tőle soha. Ő önti a drága olajt Jézus testére, amely eseményt az egész világon el fognak majd mesélni, valahol csak hallgatják és olvassák az evangéliumot. S húsvétvasárnap hajnalban csak ő nem álmos, János és Péter a futóverseny után megállapítják, hogy tényleg üres a sír, s hazamennek aludni. Ő nem álmos, ő megvárja Jézust. Egy szerelmes asszony mindenre képes.

Virrasztani is tud, ha találkoznia kell azzal, akit nagyon szeret. (Ajánlom a fenti sorokat az összes nőtestvéremnek, aki tudni akarja, hogy a férfiak milyen feleségről álmodoznak. Hiába álmodoznak? Ilyen nő nincs több, csak Mária Magdolna volt ilyen? Vagy ezt csak Jézus tudja kiérdekelni? Lehet, De a férfiak azért mind, és kivétel nélkül, ilyen asszonyra vágnak és várnak. Ilyen Máriára, akárhogy is hívják őt..., mert Jézus képére és hasonlatosságára lettünk megteremtve. S kevesebb nekünk nem elég.)

Ez a Péter jelentőségével vetekedő Mária Magdolna nincs már ott az emeleti felső teremben – várni a Szentlélek. Őt nem kápráztatják el a mennybementel fényei, várja a hegy másik oldalán Jézust, s mennek Jézussal messze idegenbe, hogy gyereket csináljanak, hogy 23. unokájuk a Meroving trónra ülhessen? Ahogyan a Davinci-kódból ezt hitelesen (?) tudomásul vehetjük korunkban – már ha elolvassuk. Lehet nem elolvasni? Mert akármilyen pocsék is a regény, ami, s aki ihlette, az nem pocsék. A szerelem s a világ legkülönb referenciájával rendelkező nő.

Hát ez a fel nem támadott, mennybe fel nem ment, csak kápráztató színjátékot rendező Jézus **nekem nem kell**. Ennél még én is, kócos kabar jobbagyok ivadéka is különb vagyok. Én nem 15 órát szenvedtem Jézusért, hanem egy évtizedet, meg még, amit egyházamtól kaptam ráadásul. Ezért aztán szüleim '57-ben elém álltak, s megkértek, hogy disszidáljak, mert nem bírják már a herce-hurcát körülöttem. És én szívtelenül azt mondtam nekik, hogy nem disszidálok. S ennek következtében tudtam testvéreimmel együtt – Bokrot csinálni.

A mindenségit neki... Egy Jézus ne vonuljon már el a magánéletbe azért, mert 15 órát kellett szenvednie. Ostorozástól három óráig mennyi telhetett el? Ennyi sem. Ilyen olcsón nem lehet megúszni. Csontos Barnabás is lehúzott három esztendőt, meg még néhányan – s bizony nem kevesen – csináltak közülünk valamit az Isten országáért. Hogy Jézus ilyen olcsón megúszta, rendben. De csak akkor, ha az irgalmas Isten megelégette gyalázatos szenvedéseit, feltámasztotta s utána felment a mennybe. Szókratész is kiitta a méregpoharat. Végigcsinálta, amit a daimonionja mondott neki. Nekem nem kell az a Jézus, aki egy kis Golgota után felépül, utána csinál egy kis szemfényvesztést, majd elvonul a Mancikájával. Megérteni megértem. Azért Ő is derék fickó volt. Én is elbőgtem magam börtön után, amikor két fiatal babakocsit tolt előttem a Vérmezőn. De a lelécelő Jézus helyett más eszményt választok. Olyat, mint Szókratész, aki megharcolta a harcot, s végigharcolta azt. Olyat, aki nem lécelt le. Olyan Jézust, amilyenről Babits énekelt:

Tudtad jól, hogy aki lába legelőbb érinti meg Trója földjét, Trója földjén, trójai harcban veszni fog: mégis amint trójai partra ért el görbe csónaktok, legelsőnek ugrottál ki trójai partra, hős görög.

*Bután bámult vad hajós és döbbsz az elszánt sereg
kőszoborrá válva, míg te trójai parton, mint egy isten
néztél vakmerőn a vészes trójai földre. – Mint egy isten
vágynék én is vészes partra első lépve halni meg.*

*Nincsen engem, aki aztán várna három szép órára
akiért az alvilágból újra halni visszajárnék
(kit e földön megszerettek, mindörökre visszajár;)*

*Nem lesz nékem Láodamejám, nem vár engem senki már
Mégis ha elért az újdun partokon első szent halála,
újra küzdeni, bár mint árnyék, trójai földre visszazáll-
nék.*

Ezért maradok meg továbbra is katolikus hitvallásom-
ban: *harmadnapon feltámadott halottaiból, felment a
mennybe, s ott ül az Atya jobbján. Onnét létszen eljövén-
dő... s a többit is hiszem.*

KIRÁLY IGNÁ CZ

APOSTOLKODÓ BOKOR

0./ Bevezetés: A KVT őszi találkozásának zsinatolását folytatjuk. Erre indít az, hogy megbeszélésünk sajátos irányát jól jellemezte Benyhe Berci hozzászólása: „...mégis frusztrál minket, hogy nem szaporodunk... de a klubélet nekünk nem perspektíva”. Belső kapcsolataink rendezése és organikus /élő/, szinergikus /együttműködő, értékteremtő/ fejlesztése annak reményét hordozza, hogy jó nekünk így élnünk, jó nekünk kisközösségben élnünk, és legalább köreinkben megvalósítani akarnunk a földi Isten Országát. Őszi zsinati anyagunk 4. és 6. pontjának kibontásával folytathatjuk dialógusainkat jobba levésünk érdekében: Hogyan gondolkodunk növekedésünket és szaporodásunkat illetően?

Van egy régi tapasztalatom, mely sokunknak lehet. Ez azt mutatta, hogy minden jézusi tájékozódású gondom megoldásában döntő szerepet játszott az apostolkodásom. Nem ment az imádkozás? Ha volt kikért, lett miért. Nem ment a módszeres szellemi élet? Ha volt kikért, lett miért. Nem ment az idő jó beosztása? Ha nem akartam leégni barátaim előtt, akkor a kimondott igeneimnek megfelelően a naptári fegyelmem csökkentette a „majd meglátom”, „még nem tudom”, „lehetőség”, „ha nem jön közbe valami” toporgásaimat. Amikor ilyen nyilatkozatokat hallok, akkor piszkálódó kérdésem megerősödik: No, mi van, mégiscsak maradvány érdekeltsgű tagja vagy a Bokornak, kisközösségnek, akinek ha marad ideje, energiája, pénze... akkor esetleg lehet rá számítani?

Szerény istenkereső írástudók apostolkodó kisközösségei vagyunk. No, ez nem egy újabb, sokadik önmeghatározási kísérlet, csak egyfajta megközelítés. A szerénység előnyünkre válik, ha nem keverjük össze küldetésünk határozottságával. Istenkeresésünk megóvhat a dogmatizálás örök emberi kísértésétől. Írástudókként komolyíthatjuk felelősségünket ezen a Földön. Apostolkodásra igent mondásunk pedig újragondolandó területünk, mert „Jézus tanításának két pillére van, az egyik hogy Isten atyaian szeret, és a másik a testvériség”/Garay/. E mellett él bennünk a hegyre épült város, a só, a kovász magukra is vonatkoztatott üzenete, miszerint el kell terjesztenünk Isten Országát legalább az élet ránk eső kis zugaiban /Szentgyörgyi/. Ennek egyik sajátos módja az apostolkodás.

1./ Visszatekintés gyökereinkre

„ Isten meghívta az embert, hogy munkatársa legyen az Isten Országá megteremtésében...ez a küldetés, melyet Jézus minden tanács nélkül PARANCSKÉNT bízott ránk.” /Bulányi: A Bokor lelkisége, 45.o./ A Jézus tanítványa az az ember, aki „legfőbb célkitűzését abban látja, hogy Jézus tanítványává tegye az összes nemzeteket... az a tanítvány, aki megkeresi magának azt a közösséget, amely felneveli őt erre a feladatra”/Bulányi : Örököljük a földet?, 68. o./ Sokakat, közöttük engem is elért ez a megszólítás. Erre szövetkeztünk, ebből az elkötelezettségből születtek kisközösségek, amelyek Bokorra terebélyesedtek. Olyan világban, amelyben „már az is eredmény, ha valaki tesz valamit. Meg az is, ha valakik azt észreveszik. És általában magánügy, hogy kit mi mozgat”/Schanda Bea, 2006, Lélekváró/. Az ilyen közeg próbára teszi az ember elkötelezettségét. Próbára teszi, de meg nem ingathatja. „Az Isten által nekünk kijelölt út és feladat egyszerre szolgálja saját kiteljesedésünket és a velünk, körülöttünk élők javát. Önmagunk és az emberiség megmentődését. Persze csak akkor, ha felismerjük és vállaljuk a nekünk szánt utat-feladatot”/Turiák Ildi 2003 Lélekváró/. Igen, vállaltuk. „A nagykorú kereszténység ismérve a kisközösség egybeszeretése”- amint ezt Halász Bandi bácsi írta /1996, Reflexiók/. Meghirdette ezt Jézus... Bulányi, de kik hallották meg ? Barcza Barna szerint „Kevesen hallották meg, hogy mit üzen nekik az Isten... másoktól hallották a mindenkinek szólót, de sosem hallották meg az éppen nekik szólót” /1996, reflexiók/. Köreinkben is folyt a dialógus arról, hogy mi a küldetésünk. Tanár képezésű alapító atyánk tanárkodó szellemi műhelyekként képzelte a kisközösségeket, Jézus által is megalapozottan: tanítványokból tanítókká levés jelentette az apostolkodás folyamatát. Akik nem voltak képesek kisközösséget csinálni, vagy csináltak, de az nem bizonyult életképesnek, azok is teljesíteni akarták apostoli küldetésüket a maguk módján. „Évtizedek kínlódása kell ahhoz, hogy valami kis eredmény megszülessen, egy-egy közösség összejő-